

Gezi Notları

Muazzez TAYGON

Manisa İl Halk Kütüphanesi Md.

A. Ü. D. T. C. Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerinin Prof. Dr. Osman Ersoy ve Dr. Özer Soysal başkanlığında, kütüphaneleri çalışırken görmek ve yerlerinde izlemek amacıyla yaptıkları planlı, programlı, düzenli gezileri ilgili çevrede olumlu yankılar uyandırdı. Biz kütüphanecilere çalışma şevki verdikten başka ışık tuttular. Var olsunlar. Kendilerini tekrar aramızda görmek dileğimizeyiz.

Bir çok gezilerini işittiğimiz hocamızın bu defa Ege'nin kütüphanelerini programa almaları gezilerine iştirakimizi sağladı. Güzergâhta olan köy, kasaba şehir kütüphaneleri ziyaret programına alınmıştı .

Manisa kütüphanecilik çalışmalarını beğendiklerini samimiyetle bildirdiler. Rehberlikleri sayesinde, ziyaret ettikleri Akhisar Zeynelzade, Manisa İl Halk Kütüphanesi, 1,2,3. Çocuk kütüphaneleri daha verimli bir çalışma şekline kavuşmuştur. Toplum çalışmalarına yerinde yön verecek Üniversitelerimizin bir amacı da böylece gerçekleşmiş oldu. Kendilerine kıymetli vakitlerinin azlığı nedeniyle çalışmalarımızı etraflıca gösteremedik. Fakat bizler çok fay-

dalandık. İyi bir tesadüf, hafta tatili sebebiyle İzmir çevre gezilerine de katılabildik.

Gezi grupundaki Üniversiteli gençler gece üniversitesine kayıtlıdır, hepsinin gündüzleri çalıştıkları birer işleri vardır. Çoğunun işi, muhtelif kütüphanelerdedir. Geleceğin kütüphanecilik otoritelerinin aralarından çıkacağına inanıyoruz. Sayın hocalarının rehberliğinde bizlere iyi örnekler vermelerini görmek dileğimizeyiz.

İZMİRDE GEZİCİ KÜTÜPHANE

Bu gezide ilginç bularak faaliyetini yakından izlediğimiz kütüphanelerden birisi de İzmirdeki Gezici Kütüphane oldu. Gezici kütüphane, İzmir Milli Kütüphanesi'ne bağlı olarak 3 seneden beri hizmet görmektedir. Faaliyetini çalışırken görmek insana ayrı bir kıvanç veriyor. Haftanın Salı ve Cuma günleri servise çıkıyor ve köylerde muhtar, öğretmen, imam, kahveci, bakkal gibi gönüllülerden seçtiği kimselerin hizmet ettiği merkezlere uğruyor. Bunların sayısı bugün 80'i aşmıştır. Her merkeze ayda en az 2 defa uğramayı planlamıştır. Ayrıca okuyucu, bu servis arabasın-

dan parası karşılığında gazete de alabilmektedir. Sağlam bir okuyucu kitlesi yapınca kadar, ilk 2 yıl için, yıpranma ile kayıpları sineye çekmek, okuyucuya külfet yüklememek gibi zorlukları göze almış: bir seneden beri de, gayesine ulaştığını görerek, okuyucudan itina, depozit talebini yapmağa başlamıştır. Bu gün okuyucu depoziti 86 bin T.L. na ulaşmış, kayıpları hiç durumuna düşmüştür. Gezici merkezdeki okuyucu üye sayısı 100 kişiyi aştığında merkez sabit servis haline getiriliyor. Sabit servis kendisine ait bir binaya, görevli bir memura ve en çok 3 ayda değiştirilen kitap koleksiyonuna kavuşuyor.

Bu günkü gezimizde ilk uğrak İzmir- Aydın yolu üzerinde bir çiftlik evi oldu. Kütüphane arabasından «dikkat» anonsu verilince, hepimiz kulak kesildik, acaba ne söylenecek ve kim çıkacaktı? «Dikkat! Kütüphane arabanız kitaplarınızı değiştirmek üzere geldi!» anonsu biter bitmez, 6 yaşında pırl pırl, bir yavru, annesinin veya babasının okuduğu kitabı değiştirmek üzere koştu. Arabanın etrafındaki genç izleyicileri görünce biraz çekindi ise de, güvenle yaklaştı, rahatça kitabı verdi ve yenisini aldı. Onu, Ege'nin cenneti diyebileceğim Aydın ovasının yağız bir delikanlısı takip etti. O da istediğini alınca, servis arabası Yazıbaşı'na hareket etti.

Yazıbaşı köyünde bu servisin

gönüllü yardımcısı, öğretmendi: Halil Yanık. Yanık öğretmen bu işe hakikaten gönülden yanık ve bağlı. Saat 11'de servis arabası ve arabamız köy okuluna girince, arabanın etrafı öğretmen, öğrenci ve halk ile çevrildi. Yanık öğretmene hazırlanmış kitaplar teslim edildi. Kitabını değiştirecekler Yanık öğretmene teslim etmişler ve bu arada okumak istedikleri kitabın adını da bir kağıda yazarak kitabın arkasındaki cebe koymuşlar. Kitabın muhtıra kağıdında okuyucunun üye numarası, adı ve soyadı belli olduğundan servis arabasının öbür gelişinde okuyucu istediği kitaba kavuşacaktır.

Yazıbaşı köyü adı gibi yazının, ovanın başı; ne eksen fişkiracak toprağa sahip, köy demeğe insanın dili varmaz. Benim kanaatim odur ki; bir beldenin damındaki kiremit yeni mi, o şehir veya köy refah içindedir ve insanları çalışkandır. Bu köyde de aynı durum. Okul binası da öyle. Okulun 5 öğretmeni var; 4'ü köyün çocuğu. Biri de Kayserili bir genç. Öğretmenlerinden ikisi ile Manisa Öğretmen Okulu mezunu olmaları nedeniyle tanış çıktık. Okul çocukları, tertemiz ve anlayan gözlerle etrafa bakıyorlar. Dileğim, bütün köy ve şehir çocuklarımızın da bu hale gelmeleridir. İzmir Millî Kütüphanesinin bu işe kendini adanmış müdürü Kemal Özertem'e, müdür muavinine ve gezici kitaplığın şöför ve memurluğunu birlikte yürüten genç meslektaşları-

mıza sonsuz tebrik ve başarılar.

BADEMLER KÖYÜ

Yurdumuzun her yönde ilerlemesini yerinde ve zamanında vermeye çalışan Türk basınının her vesileyle tanıtmaya çalıştığı Bademler köyü bende ilk fırsatta ta nıma arzusu uyandırmıştı. Üniversite gezi programında Bademler köyü kitaplığı da vardı. Bademler köyü, her köylünün hayalinde canlandıracağı bir köy örneği. Bu yıl Orta öğretimde okuyan 30 dan fazla çocuğu var. Yüksek tahsil gören ağabeyleri köyden kopmamış, köylerinin sorunları ile ilgili rehberliklere devam eder durumdadır. Köy kitaplığında İzmir Atatürk Kütüphanesinin sabit ödünç verme servis hizmeti olarak bıraktığı kitap sayısı 4000'i aşılıyor. Kütüphane koleksiyonu köylünün ilgi duyduğu, sorunlarına cevap aradığı kitaplar arasından seçilmiştir. Köylüler pek yakında ayırdıkları aralarda yeni imkânlarla kütüphane ve tiyatro binalarını kuracaklardır. Ayrıca, Bademler köyü Türk tiyatro tarihine de ilk köy tiyatrosunu kuran köy olarak geçmiştir. Kitaplığın çevreye ümidin üstünde faydalı olduğunu düşünmek Bademler köyüdür. Ne mutlu Bademler köyüne, köylüsüne.

EFES-SELÇUK

Evvelce gördüğüm ve beğendiğim Efes-Selçuk bu defaki Üniversite gezisinde bana daha ilginç

göründü. Çevre turistik imkânlardan faydalanmasını bilmiş ve tarih hazinelerine sahip diğer yerlerimize örnek olacak duruma gelmiştir. Turizmin memleket ekonomisinde yapacağı kalkınmaya şahit Efes-Selçuktur. Halkının ve bütün insanların davranışları nazik ve kibardı. Örnek olarak alınan diğer yabancı memleketler insanları kadar turizme âşinalar. Selçuk müzesi, modern müzecilik anlayışına göre kurulmuş, personeli de yerli ve yabancı turiste hizmet görme arzusuyla çalışmada. Bülbül dağındaki Meryem Ana Evi turizm değer ve anlayışıyla ziyarete açılmıştır. İsa peygamberin anasının zevkine hayran olmamak elde değil. Meryem ana tekrar dünyaya gelecek olsa yine Bülbül dağındaki evine gelir inancındayım. Çevrenin en güzel yerinde kurulmuş kutsal bir köşe. Bütün dinlerde yeri olan Meryem ana evinde dikkatimizi çeken: Gelir sağlayacak hizmetlerin rahibelere bırakılmış olmasıdır. Bülbül dağına çıkış ve iniş insana huzur, zevk veriyor. Efes harabelerini gezerken bu devri yaşayan insanların zevkine erdik. Yapılmış ve yapılmakta olan kazılarla ortaya çıkan Efes şehrinin azameti daha çok belirmişti. Grubumuzun özel ilgi duyduğu yer, Efes şehir kütüphanesi oldu. Kütüphaneyi yaptıran Celsus'un mezarını ziyaret etmek hepsinden üstün geldi. Devrinin kitaplık anlayışına göre hazırlanan taş sopalara tomar halindeki

Papirüs yapraklarından yapılmış kitapları gözlerimize seriverdi. Burası da mesleğimizin ilk ocaklarından biriydi. Kütüphane şehrin merkezinde kurulmuştu. Girişe göre kütüphanenin sağındaki Agorayı da gezdikten sonra daha sağdaki mermer kıral yolundan kırallar gibi yürüyerek tarihi Efes şehrini terk ettik.

MANISA'DA GEZİCİ KÜTÜPHANE HİZMETİ

Yıllardır ideal hizmet görür düşüncesi ile açılan köy okuma odaları büyük mali külfetlerle yapılmıştır. Hizmete konulan kitapların kısa sürede göstermelikten ileri bir iş yapamaz hale geldiği ve ölü durumda kaldığı artık anlaşılmıştır. Kütüphaneyi çevre için faydalı kılan baş etken kitap koleksiyonunun artması veya sık, sık değiştirilme imkânına sahip olmasıdır. Yoksa 100 veya 200 kitapla köy okuma odaları mum ışığına benzetilmektedir. Tatbikatta bu hizmetin gezici hale getirilmesi zorunludur. Manisa Kütüphanesi

si de 5 yıldan beri değiştirme hizmetine, imkânsızlığına rağmen devam etmektedir. Gönüllü kütüphane yardımcılarıyla 48 köy ve mahallede kitap ödünç verme servisleri kurmuştur. Gönüllüler muhtar, öğretmen, imam, kahveci, bakkal gibi şahıslardan seçilmiştir. Bunlara uygun zamanlarda özel çantalar içinde kitaplar gönderilmekte, çantaları ile geri alınmaktadır. Kitaplar okuyucunun ve kütüphanecinin fikriyle seçilmektedir. Bu tarz çalışma türlü sorunlar ortaya çıkarmaktadır. İştirak ettiğimiz Üniversite gezisinden edinilen bilgi ve görgü ile Manisa Kütüphane gezici servisi daha olumlu yola girdi. Gezici servis için araba problemi; İl emrindeki arabalardan değişmeli olarak faydalanma imkânı sağlanması ile hallolundu. Bu çalışmanın Halk Eğitim çalışmaları ile birlikte düşünülmesi ve birleştirilmesi, gezici kütüphane hizmetinin ödevini kolaylaştırmış aynı zamanda hizmet yöresinin genişlemesini sağlamıştır.